

Ratusz

2012-09-14

Makieta prezentuje osiemnastowieczny stan zabudowań Ratusza – niegdyś jednego z najważniejszych publicznych gmachów miasta usytuowanego po zachodniej stronie Sukiennic. Budynek powstał w XIV wieku i był potem wielokrotnie przebudowywany i rozbudowywany. W XVIII wieku stanowił zlepek kilku przylegających do siebie budowli. Sto lat później popadł w ruinę i został rozebrany. Do dziś po ratuszu pozostała jedynie gotycka wieża zegarowa.

Na makiecie, nad napisami w brajlu, znajduje się skala obrazująca średnią wysokość dorosłego człowieka. Tym razem jednak nie wskazuje ona rzeczywistego umiejscowienia makiety w stosunku do Wieży Ratuszowej. Gdyż makieta stoi w miejscu, gdzie w XVIII wieku wznosił się budynek ratusza. Pierwotnie wieżę wieńczył gotycki hełm, który po pożarze w siedemnastym wieku, zastąpiono hełmem barokowym. Pod nim, na każdym boku wieży znajdują się XVII-wieczne tarcze zegara (obecnie sterowanego elektronicznie), zastygłe na makiecie na godzinie jedenastej pięćdziesiąt pięć. W budynkach przylegających do siedemdziesięciometrowej Wieży mieścił się spichlerz, zwieńczony attyką – architektonicznym elementem dekoracyjny osłaniającym dwuspadowy dach. Na ścianach spichlerza umiejscowiono wystające poza mur rynny dachowe, zwane rygaczami. W podziemiach budowli miały swoją siedzibę – więzienie, izba tortur i Piwnica Świdnicka, której nazwa pochodziła od sprowadzanego ze Świdnicy wybornego piwa sprzedawanego przez rajców miejskich.

Od strony południowej w XIX wieku do ratusza dobudowano niewielki klasycystyczny budynek zwany odwachem, czyli posterunek żandarmerii i areszt wojskowy. Budowla wyróżniała się arkadowym portykiem. Pomędzy Ratuszem a odwachem, znajdował się wewnętrzny dziedziniec o nieregularnych kształtach, na którym wykonywano egzekucje skazańców. Odwach rozebrano w 1946 r.

Obecnie Ratusz jest siedzibą Oddziału Muzeum Historycznego Miasta Krakowa prezentującego tu historię władz miejskich, a w jego piwnicach (wejście od strony dawnego odwachu) mieści się scena Teatru Ludowego i kawiarnia.

[**Tekst do odsłuchania \(mp3\)**](#)